

Regelrådets uttalelse

Om: Forslag til endring av tjenesteloven og utkast til forskrift om geoblokking og andre former for diskriminering basert på nasjonalitet, bosted eller etableringssted i det indre marked

Ansvarlig: Nærings- og fiskeridepartementet

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.:

19/3765-

Vår ref.:

19/00219

Dato:

28.10.2019

Vår saksbehandler:

Marte Grønvold

Uttalelse fra Regelrådet

Om: Forslag til endring av tjenesteloven og utkast til forskrift om geoblokkering og andre former for diskriminering basert på nasjonalitet, bosted eller etableringssted i det indre marked

Konklusjon: Utredningen har svakheter

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Ut fra en samlet vurdering mener Regelrådet at utredningen har svakheter, jf. utredningsinstruksen punkt. 2-1 og 2-2.

Nærings- og fiskeridepartementet har sendt på høring forslag til endring av tjenesteloven og utkast til forskrift om geoblokkering og andre former for diskriminering basert på nasjonalitet, bosted eller etableringssted i det indre marked. Bakgrunnen for forslaget er EU-forordning 2018/302. Forordningen forutsetter at enkelte supplerende bestemmelser tas inn i nasjonal rett.

Formålet med forslaget er gjort rede for, men det mangler en problembeskrivelse. Departementet har vurdert alternative håndhevingsorganer og -muligheter. Valget av håndhevingsorgan er etter Regelrådets vurdering godt begrunnet. Behovet og mulighet for unntaksbestemmelser for små virksomheter burde vært vurdert nærmere. Virkningene av forslaget er beskrevet kvalitativt og overordnet. Regelrådet mener departementet burde sagt noe om forventet ikrafttredelse. Videre kunne departementet vurdert informasjonstiltak for berørt næringsliv. Regelrådet vurderer at etterlevelse av kravene i forslaget vil medføre lave kostnader for næringslivet, men forordningen kan allikevel skape usikkerhet blant næringsaktørene om hvilke krav som faktisk stilles. God veiledning vil kunne gjøre implementeringen så enkel som mulig for berørt næringsliv.

Regelrådet mener departementet i større grad kunne brukt EUs konsekvensvurdering av forordningen i utredningen, særlig i problembeskrivelsen, omtalen av virkninger for næringslivet og vurdering av hensynet til små virksomheter.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

REGELRÅDET,
Kartverksveien 21, 3511 Hønefoss
ORG.NR.: 916195613
TELEFON: 32 11 84 00
E-POST: post@regelradet.no
www.regelradet.no

1. Om forslaget som er sendt på høring

Departementet foreslår endringer i tjenesteloven og utkast til forskrift om geoblokkering og andre former for diskriminering basert på nasjonalitet, bosted eller etableringssted i det indre marked. Forslaget gjennomfører EU-forordning 2018/302 av 28. februar 2018 *om imøtegåelse av uberettiget geoblokkering og andre former for forskjellsbehandling på grunnlag av kundens nasjonalitet, bopel eller hjemsted i det indre markedet*.

Forordningen forbyr næringsdrivende å blokkere eller på annen måte diskriminere kunders tilgang til den næringsdrivendes brukergrensesnitt på nett (applikasjoner/nettsider) basert på kundens nasjonalitet eller geografiske tilhørighet.

Forordningen forutsetter at enkelte supplerende bestemmelser tas inn i nasjonal rett. Dette gjelder valg av håndhevingsorgan, sanksjonsmuligheter, utpeking av organ som skal gi bistand til forbrukere og unntak for gruppen av næringsdrivende som har begrenset omsetning.

Departementet foreslår at håndhevingsmyndighet i saker om berører forbrukere legges til Forbrukertilsynet. For saker som ikke inneholder forbrukerhensyn mener departementet krav til håndheving kan ivaretas gjennom normal domstolsbehandling. Departementet foreslår at Forbruker Europa utpekes til organ for å yte praktisk bistand til forbrukere i tilfeller ved tvist med næringsdrivende om anvendelsen av forordningen.

2. Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker man gir uttalelser i. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Forslaget berører alle næringsdrivende som har nettbutikk eller annet brukergrensesnitt på nett rettet mot forbrukere eller næringslivet som sluttkunde. Vi antar dette er et betydelig antall små og store virksomheter i Norge. Forslaget berører næringslivet både som tilbydere og kunder. På denne bakgrunn har Regelrådet valgt å uttale seg i saken.

3. Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si pkt. 2-1 Minimumskravene til utredning og pkt. 2-2 Omfang og grundighet.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Berørt næringsliv er ikke beskrevet eller tallfestet. Departementet har beskrevet virkninger kvalitativt og overordnet. Virkninger er ikke forsøkt tallfestet. Regelrådet mener departementet i større grad kunne brukt EUs konsekvensvurdering¹ i utredningen av virkninger.

¹ [SWD\(2016\) 173 Impact Assessment](#) og [SWD\(2016\) 174 Impact Assessment Summary](#)

3.2. Konkurransenvirkninger for næringslivet

Departementet skriver at geoblokkering og annen diskriminering kan medføre redusert konkurranse og markedsdeling. Forordningen vil derfor kunne medføre tilgang til et bredere tilbud, som igjen kan føre til lavere priser på varer og tjenester, for forbrukere og næringsdrivende som sluttkunder.

Forordningen vil gjelde likt for alle virksomheter i EØS, og Regelrådet vurderer at forslaget trolig ikke vil ha uheldige konkurransevirksomheter. EUs konsekvensvurdering av forordningen peker heller ikke på spesielle uheldige konkurransevirksomheter.

3.3. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Virksomheter som er unntatt fra merverdiavgift etter EUs merverdiavgiftsdirektivet er unntatt kravene. Merverdiavgiftsdirektivet er ikke EØS-relevant og derfor ikke tatt inn i EØS-avtalen. For at små bedrifter i EØS/EFTA-statene skal kunne unntas på lik linje med små bedrifter i EU, er det nødvendig med tilpasninger i forbindelse med forordningens innlemmelse i EØS-avtalen. Departementet skriver at hvordan dette skal løses, vil vurderes nærmere i samråd med de to andre EØS/EFTA-statene.

Regelrådet mener departementet burde utredet behovet og muligheten for unntaksbestemmelser for små virksomheter nærmere. Departementet kunne i større grad brukt EUs konsekvensvurdering av forslaget der det gis en egen vurdering av hensynet til mikrovirksomheter og små virksomheter.

3.4. Alternative tiltak

Det er på nåværende tidspunkt ikke lenger mulig å påvirke forordningens materielle bestemmelser, og en utredning av alternativer til disse anses derfor ikke relevant.

Departementet har vurdert ulike alternativer i valget av håndhevingsorgan. I vurderingen av håndhevingsmyndighet utenfor forbrukerforhold (når en næringsdrivende er sluttkunde) har departementet vist til hvordan dette er løst i Danmark, Sverige og Finland.

Regelrådet mener utredningen av alternativer i hovedsak oppfyller kravene i utredningsinstruksen. Regelrådet savner imidlertid en mer utfyllende utredning av behovet for, og muligheten til, unntaksbestemmelser for små virksomheter.

3.5. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Departementet har ikke vurdert forutsetninger for en vellykket gjennomføring. Vi mener departementet burde sagt noe om forventet tidspunkt for ikrafttredelse. Videre kunne departementet vurdert informasjonstiltak ovenfor berørt næringsliv. Det er viktig for næringslivet at det kommer klart frem hvilke plikter og krav forordningen faktisk innebærer. Her kunne departementet vurdert informasjonstiltak rettet mot berørt næringsliv, for eksempel å lage en veileder eller henvise til/oversette eksisterende EU-veiledninger.

3.6. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Vi gjør oppmerksom på at Regelrådet skal informeres når forslag til lov og forskrift som er særlig relevant for næringslivet legges ut på høring, jf. utredningsinstruksen pkt. 4-3. Vi kan ikke se å ha mottatt informasjon om denne høringen, og ber om dere i fremtiden også setter Regelrådet som mottaker av høringer som berører næringslivet.

4. Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet. Vi vil allikevel bemerke at god informasjon om hvilke krav som faktisk følger av forordningen kan bidra til å redusere kostnadene ytterligere.